

www.kotobarabia.com

دور العقيدة في الاقتصاد الإسلامي

www.kotobarabia.com

سليم محمد نوفل

دور العقيدة في الاقتصاد الإسلامي

سعيد محمد نوفل

مراجعة

الدكتور / يوسف إبراهيم يوسف

أستاذ الاقتصاد الإسلامي بجامعة الأزهر

المستشار العلمي لمركز صالح كامل للاقتصاد الإسلامي

طبقا لقوانين الملكية الفكرية

جميع حقوق النشر و التوزيع الالكتروني
لهذا المصنف محفوظة لكتب عربية. يحظر
نقل أو إعادة نسخ أو إعادة بيع أى جزء من
هذا المصنف و بثه الكترونيا (عبر الانترنت أو
للمكتبات الالكترونية أو الأقراص المدمجة أو أى
وسيلة أخرى) دون الحصول على إذن كتابي من
كتب عربية. حقوق الطبع الورقى محفوظة
للمؤلف أو ناشره طبقا للتعاقدات السارية.

:

/

/

..

.

٩	.....المقدمة
١٢	.....مبحث تمهيدي
١٢	.....الهدف من البحث
١٢	.....أهمية البحث
١٣	.....حدود البحث
١٥	.....النسق البياني لعلاقة الإيمان بالنشاط الاقتصادي
١٥	.....أسلوب تناول أدلة الكتاب والسنة في البحث
١٦	.....التبويب العام للبحث :
١٨	الباب الأول : عقيدة التوحيد وأثرها على النشاط الاقتصادي
٢٠	الفصل الأول: العقيدة وتناولها في الدراسات الاقتصادية
	..... :
٢٣	.....مفهوم التوحيد
٢٣	.....أقسام التوحيد
٢٦	.....حدود تناول التوحيد في الدراسة
٢٧	.....مفهوم عقيدة الإيمان باليوم الآخر
	..... :
٣٠	.....علم الكلام
٣١	.....علم المكافحة
٣٢	.....أسلوب السلف الصالح
	..... :
	..... :
	..... :
٤٨	الفصل الثاني : مفهوم توحيد الألوهية وأثره الاقتصادي
	..... -
	..... -
	..... -
	..... :
٥٤	١ - أهم الآثار التشريعية لتوحيد الألوهية في مجال الموارد :
٥٥	٢ - أهم الآثار التشريعية لتوحيد الألوهية في مجال العمل والإنتاج :
٥٦	٣ - أهم الآثار التشريعية لتوحيد الألوهية في مجال الاستهلاك :
٥٧	٤ - أهم الآثار التشريعية لتوحيد الألوهية في مجال التداول :

٥ - أهم الآثار التشريعية لتوحيد الألوهية في مجال التوزيع : ٥٩

الفصل الثالث: توحيد صفات الربوبية وأثره على النشاط الاقتصادي..... ٦٣

حدود التعامل مع الصفات الربانية المختارة في البحث : ٦٤

المقصود بالبعد العقدى : ٦٥

مقتضى التعرف على كل صفة من صفات الله ﷻ : ٦٥

..... ﷻ :

..... ﷻ :

..... ﷻ :

..... ﷻ :

..... ﷻ :

..... ﷻ :

..... ﷻ :

..... ﷻ :

..... ﷻ :

..... ﷻ :

الفصل الرابع: المنظور الاقتصادي للأبعاد العقدية..... ١٤٣

الباب الثاني : الموارد ١٥٢

الفصل الأول: مصادر الموارد في القرآن الكريم ١٥٣

..... :

..... :

الفرع الأول : أساس حصر الموارد..... ١٥٧

الفرع الثاني: إضافات هامة لمصادر الموارد الاقتصادية..... ١٥٨

الفرع الثالث : التصنيف النوعي لمصادر الموارد الاقتصادية في القرآن الكريم..... ١٥٩

..... :

الفصل الثاني: الأبعاد العقدية المؤثرة في الموارد الاقتصادية..... ١٧٩

..... :

..... ﷻ :

..... :

..... :

الفرع الأول : التوجهات الإيمانية المؤثرة في زيادة الموارد الاقتصادية.....	١٩٠
الفرع الثاني : المخالفات الإيمانية المؤثرة في نقص الموارد الاقتصادية.....	١٩٩
الفصل الثالث:مشكلة الندرة النسبية وأساليب مواجهتها.....	٢٠٦
.....	:
الفرع الأول:الفروض العلمية للندرة النسبية في الفكر الوضعي.....	٢٠٧
الفرع الثاني:دور الغرب في تعميق أزمة الندرة.....	٢١٠
الفرع الثالث:بعض الآراء الإسلامية حول مشكلة الندرة.....	٢١٢
.....	:
الفرع الأول: الإطار العام لمواجهة مشكلة الندرة.....	٢١٦
الفرع الثاني: التخطيط الاقتصادي في مواجهة مشكلة الندرة.....	٢١٩
الفصل الرابع:أثر الإيمان بالآخرة في تنمية الموارد.....	٢٢٨
الباب الثالث:العمل والإنتاج.....	٢٣٦
الفصل الأول: صفات الألوهية المؤثرة في العمل.....	٢٣٧
الفصل الثاني:الأساس العقدي للثروة البشرية.....	٢٤٠
الفصل الثالث: العمل الصالح إتيان.....	٢٤٩
الفصل الرابع: أثر الإيمان بالآخرة في العمل والإنتاج.....	٢٥٧
الباب الرابع: الاستهلاك.....	٢٦٦
الفصل الأول: أثر العقيدة في الاستهلاك.....	٢٦٧
الفصل الثاني: تقسيم الحاجات بين الاقتصاد الإسلامي والوضعي.....	٢٧٣
تقرير مستوى الحاجات من الوجهة الاقتصادية.....	٢٧٧
الفصل الثالث: أثر الفكر الوضعي في الإسراف الاستهلاكي.....	٢٧٩
الفصل الرابع: أثر الإيمان بالآخرة في الاستهلاك.....	٢٨٢
.....	:
.....	:
.....	:
الباب الخامس: التداول.....	٢٩٤
الفصل الأول: أمانة التداول.....	٢٩٥
أولاً:أهمية أمانة التداول.....	٢٩٦
ثانياً: فضل التداول التجاري.....	٢٩٧

٢٩٩	.....ثالثاً: الحرص على التداول المشروع
٣٠١	.....رابعاً: تدارس فقه المعاملات للقيام بأمانة التداول
٣٠٣	.....خامساً: ثواب أمانة التداول وعقوبة خيانتها
٣٠٥	.....الفصل الثاني: مظاهر أمانة التداول
٣٠٦	.....أولاً: إخلاص النصح للمتعاملين:
٣٠٨	.....ثانياً: الصدق في التجارة والمعاملات الاقتصادية:
٣١٠	.....ثالثاً: السماح في المعاملات:
٣١٣	.....رابعاً: التعاون:
٣١٩	.....خامساً: الوفاء:
٣٢٥	.....الفصل الثالث: مظاهر الإخلال بأمانة التداول
٣٣٨	..... الباب السادس: التوزيع
٣٣٩	.....الفصل الأول: الربح الحلال
٣٤٢	.....الفصل الثاني: أجر الكفاية في الإسلام
٣٤٤	.....معيار الضرورة
٣٤٥	.....الأجر الحدي في الاقتصاد الوضعي
٣٤٦	.....الآثار الاقتصادية والاجتماعية لتحديد أجر الكفاية
٣٤٨	.....الفصل الثالث: الملكية في الإسلام
٣٤٩	.....أولاً: البعد العقدي للملكية
٣٤٩	.....ثانياً: الإنسان مستخلف في ملك الله
٣٥١	.....ثالثاً: مشروعية الكسب على أساس توحيد الألوهية
٣٥٦	.....رابعاً: الاستثمار أساس التملك
٣٥٨	.....خامساً: ظهور مالك للأرض المعمرة بعد أن كانت مواتاً:
٣٥٨	.....سادساً: الآثار التشريعية المترتبة على مفهوم الملكية في الإسلام:
٣٦١	.....الفصل الرابع: الآثار التدميرية للفائدة الربوية
٣٦٢	.....عقيدة الإيمان بالغيب وعلاقتها بالربا وفقه المعاملات
٣٦٧	.....الآثار المدمرة للفائدة الربوية
٣٧٠	.....الفصل الخامس: أثر التشريع الإسلامي في إعادة توزيع الدخل
	..... :
	..... :
	.....* :
	..... :
٣٩١	.....الفصل السادس: أثر الإيمان بالآخرة في التوزيع

..... :

..... :

٤٠٦ ..... خاتمة البحث

٤٠٧ ..... أولاً: النتائج:

٤١٣ ..... ثانياً: التوصيات:

٤١٥ ..... أهم المراجع

..

..

.

..

樂

.

:

.

"

" ( )

樂

"

" ( )

( )

"

" ( )

..

.

" ( )

"

....."

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

..

✎

.

"

"

.

✎

.

.

"

" ( )

"

" ( )

.

..

..

.

.

.

.

..

..

"

"

-

-

.

..

.

.

樂

.

:

:

..

..

.

樂

.

..

-

-

樂

.

樂

"

" ( )

樂

"

樂

" ( )

... "

樂

" ( )

-

-

-

-

-

-

-

-

" ( )

( )

"

— —
第

:

*

*

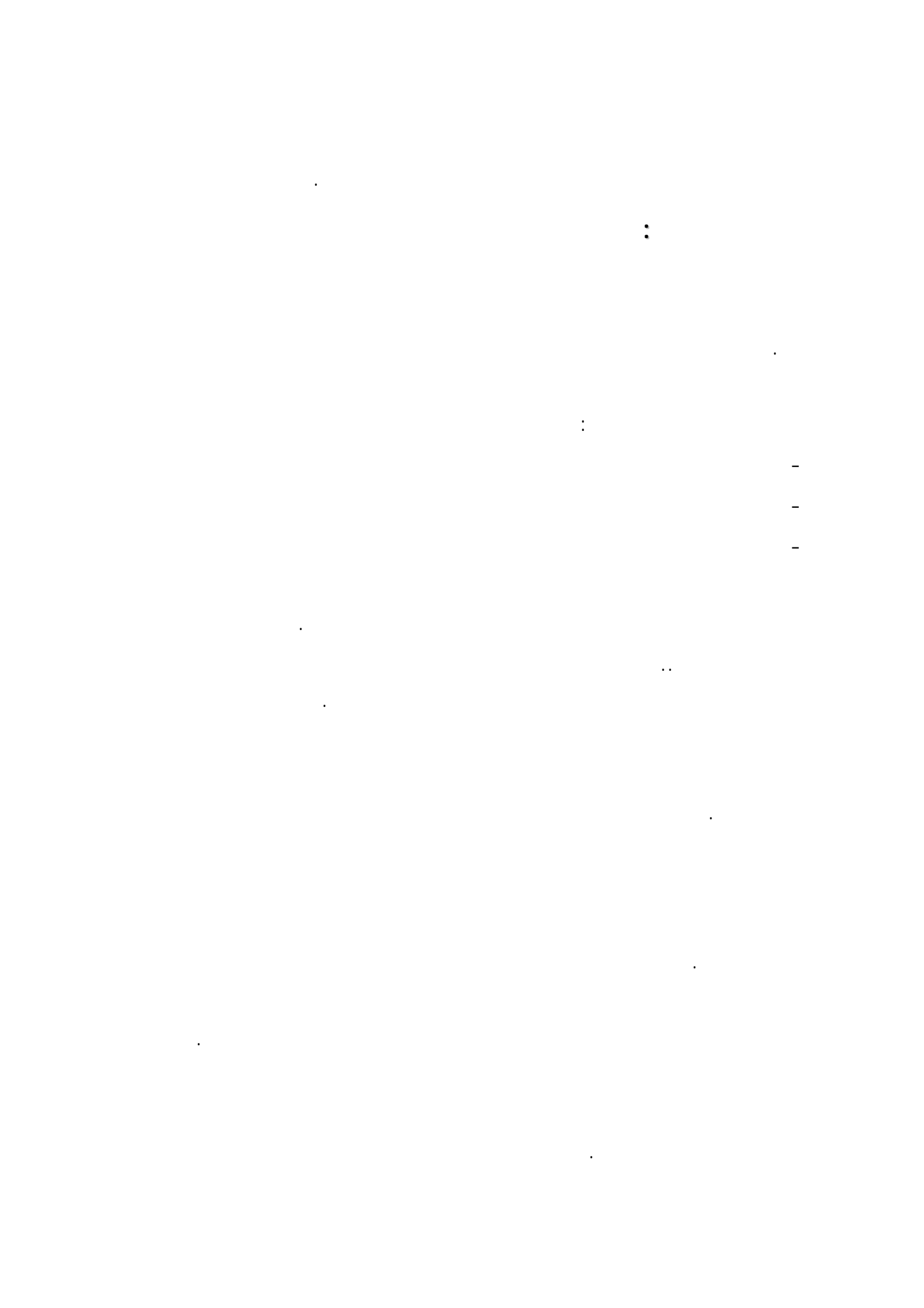
:

..

"

( ) "

الباب الأول

عقيدة التوحيد وأثرها على
النشاط الاقتصادي

:

..

.

- -

.

.

⌘

⌘

⌘

:⌘

"

" ( )

⌘

"

" ( )

⌘

.

.

⌘

.

الفصل الأول

العقيدة وتناولها في الدراسات الاقتصادية

المبحث الأول:

مفهوم العقيدة

:

:

-
-
-
-
-
-
-

:

⋮

⋮

⋮

⋮

⋮

⋮

⋮

⋮

⋮

⋮

⋮

( )

⋮

•

•

•

"

. ( )

( )"

•

•

•

*

*

*

...

"

..

.

...

" :

" ( )

( )

( )

"

( )

( )

.

" ( )

( )

...

..

...

...

:

..

( ) "

"

..

"

...

( ) "

...

...

...

:

" :

" ( )

:

" :

⊗

:

"

" ( )

" ( )

"

" :

" ( )

( )

" :

"

⊗

:

:

" ( )

" :

"

"

: ⊗

"

" ( )

"

.

.

:

( )

( )

" :

"

" ( )

( )

" :

" ( )

" :

" ( )

( ) "

⊗

: ..

۵۳۸

"

" ( ) ( ) ( )

( ) "

:

۵۳۹

۵۴۰

۵۴۱

:

:

:

•

樂

..

.

樂

"

" ( )

:

" ( )

"

"

" ( )

"

樂

( )".

- - ( )

- - - - / ( )

- - ( )

- : - ( )

: -

, - - ( )

- ( )

- ( )

المبحث الثاني:

أساليب البحث في العقيدة الإسلامية

:

-
-
-

:

⋮

-

..

-

.

.

⊗

"

"

"

"

( ) "

"

"

"

( ) "

"

⋮

"

"

" ! ..

"

"

"

.....

" ⋮

( ) "

..

:

: ..

"

( ) " ....

"

( ) "

..

.

⌘

⌘

"

"

..

)

"

"

(. .)

(. . -

( ) .

:

" ( )

"

. ⌘

⌘

:

۴۸

..

۴۹

.

۵۰

: ۴۹

" ( )

... "

:

" ( )

"

.

-

.

۵۱

..

. ۴۹

- - " " ( )

- - - ( )

: - - - / ( )

- : - ( )

- - ( )

: - - - / ( )

" " -

المبحث الثالث:

حدود تناول العلاقة بين العقيدة والأخلاق

:

"

." ( )

"

." ( )

..

..

عقيدة

"

"

. ..

" "

: ۱۳۸۳

"

" ( )

.

:

۱۳۸۳

. ..

.. 樂

..

"

..

" ( )

..

"

樂

樂

" "

( ) "

.

•

•

.

.

*

*

*

.

..

"

"

.

.

- - - - - ( )
- - - - - / ( )
- - - - - / ( )
- - - - -

المبحث الرابع:

أبعاد العقيدة في الاقتصاد الوضعي

( ):

"

: - -

( )".

"

( )".

:

:

.. "

"

~~...~~

.. "

"

( )".

-

-

"

"

( )".

"

"

"

..

"

"

:

( )"

"

"

:

..

"

.

.

( )".

.

:

:

..

..

..

.

..

..

.

..

.

..

.

"

"

"

!..

.

.

( )".

"

"

"

"

"

"

"

..

( )".

..

"

"

.

.

( )"

"

:

"

.

-

-

.

"

-

:

"

"

( )

"

( )" ( )

:

:

.

- - - / ( )

- - - - - / ( )

( ) - / ( )

- - / ( )

- / ( )

/ - / ( ) ( )

- : - - ( ) ( )

- / -

- - - / ( )

- -

- - / ( )

المبحث الخامس:

تناول للعقيدة في بعض مؤلفات الاقتصاد الإسلامي

.. " "

..

..

" "

..

..

..

( ) "

.

..

:

( ) "

"

( ) "

..

.

第

..

.

第

"

" ( )

.

..

"

..

:

( )

( )

( )".

( )

:

"

"

-

..

.

-

..

"

"

..

.

..

-

"

"

.

:

:

..

"

.

)

( ) . (

: ..

.

*

*

"

.

88

( ) "

..

- / - :

( )

-

-

-

-

/ ( )

-

-

/ ( )

-

-( )

-

-

/

( )

-

-

/

( )

-

-

-

/ ( )

-

الفصل الثانی

مفهوم توحيد الألوهية وأثره الاقتصادي

:

عَلَيْكَ

-
-
-
-

-
-
-
-
-

:

-

:

:

器

" ( )

"

:

" ( )

"

:

( )

"

" ( )

" 器

" ( )

:

" ( )

"

:

"

" ( )

:

:

..

"

( )"

:

:

:

..

" ( ) ( ) ( ) ( ) "

: ~~Ⓢ~~

-

-

-

:

"

( ) "( )

.

"

( ) "( )

-:

..!

"

( ) "( )

"

( ) "( )

..

..

!

:

..

~~Ⓢ~~

( ) "( )

"

..

..

! ..

..

.

:

( )

"

( )"( )

:

"

( )"( )

⊗

"

( )"( )

!

..

.

"( )

( )

"

( )

( )

"

( )"( )

⊗

:

..

( )

"

( )

( )

( )

( )"( )

( )

:

-

婚

"

( )".

"

"

.. ( )" ( )

( )

"

( )" ( )

( )

( )" "

婚

:

..

"

( )" ( )

: 婚

"

" ( )

"

( )" "

:

..

:

婚

"

" ( )

..

樂

:

( )

"

" ( )

:

..

"

" ( )

:

.. 樂

"

" ( )

..

樂

"

樂

..

" ( )

..

: 樂

..

"

" ( )

"

..

( ) "

:

-

樂

"

( )"

:

:

*

"

( )"

*

"

( )"

*

:

"

"

( )

*

"

( )"

*

端

:

"

( ) "

*

:

-

"

"

*

( )

( )

" ( )

( )

:

"

*

( )

"

" ( )

:

"

( )

"

" ( )

"

*

" ( )

*

..

:

"

"

" ( )

.. 器

:

"

( )"

:

:

器

*

"

" ( )

" :

( )".

:

*

"

" ( )

"

..

( )"

,

*

:

"

( )"

*

:

器

"

" ( )

: 器

*

"

" ( )

*

: 38

"

( )

"

" ( )

:

"

" ( )

-

:

.

:

-

:

*

"

" ( )

:

*

:

"

" ( )

*

:

: 38

"

" ( )

:

*

"

" ( )

*

- -

:

"

" ( )

*

:

" ( )

"

:

⊗

"

" ( )

*

:

"

" ( )

*

: ⊗

" ( )

"

:

*

: 婚

..

" ( )

"

:

*

:

婚

" ( )

"

:

" ( )

"

*

:

"

" ( )

"

婚

( )"

*

: 婚

( )

"

" ( )

*

婚

:

"

" ( )

:

*

:

"

" ( )

( )

-

( )

الفصل الثالث

توحيد صفات الربوبية وأثره على النشاط الاقتصادي

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

:

-	-	-	-	-	-	..	-	*
-	-	-	-	-	-	..	-	*
-	-	-	..	..	-	-	-	*
-	-	-	-	-	-	-	-	*
-	-	-	-	-	-	-	..	*
-	-	-	-	-	-	..	-	*
-	-	-	-	-	-	..	-	*

:

:

⊗

-

-

..

!..

-

-

-

.

..

-

:

..

-

:

*

:

}:

:

*

-

[:]{

:

..

:

..

-

:

*

.

:

*

-

:

..

∴ *

∴ ..

∴

∴

"

"

"

"

∴

"

"

"

"

∴

"

"

∴

∴ ∴

∴

∴

( ) "

:

—
—
—
—

:

"

" ( )

裝

- - - - / ( )

المبحث الأول:

أثر الاعتقاد في أن الله ﷻ هو الخالق

:

{ }:

[:]

:

:

..

..

)

(.

..

:

:

ﷻ -

-

-

-

-

-

-

-

-
-
-
-
-
-
-
-
-

...

...

:

:

:

:

...

-

"

" ( )

"

" ( )

-

" ( )

"

-

" ( )

"

:

:

-

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

:

-

"

婚

" ( )

婚

婚

-

:

-

" ( )

"

:

婚

:

-

" ( )

"

" ( )

"

:

.

-

-

"

"

"

"

.

:

-

" ( )

"

"

" ( )

:

⌘

" ( )

"

"

" ( )

:

⌘

..

.

.

.

:

-

"

" ( )

:

⊗

⊗

. ⊗

.

:

-

"

" ( )

:

.

:

-

" ( )

"

:

...

:

:

-

" ( )

"

:

..

:

-

:

"

" ( )

" ( )

"

:

...

:

-

"

" ( )

:

"

"

"

"

:

樂

-

"

" ( )

:

樂

:

樂

-

"

" ( )

"

( )

( )

" ( )

:

✎

.

.

المبحث الثاني :

أثر الاعتقاد في أن الله عَلَيْهِ هو الرزاق

:

:

:

..

"

..

..

..

..

"

:

:

-

:

:

:

:

: ..

-

"*

" ( )

"*

" ( )

" ( )

"*

:

:

-

-

-

⌘

⌘

..

-

:

:

-

"

" ( )

:

:

-

-

..

:

:

..

-

" ( )

" *

" *

" ( )

:

⌘

:

:

-

( )

" *

( )

( )

" ( )

:

⌘

:

:

-

" *

" ( )

" *

" ( )

" ( )

" *

:

:

:

..

..

..

-

" *

( )

" ( )

" ( )

" *

:

.

:

..

..

-

:

" *

" ( )

:

" *

" ( )

:

" *

" ( )

:

☞

:

: ..

-

" *

" ( )

" *

" ( )

" *

" ( )

:

: ..

☞

-

☞

-

:

: .. ..

-

" ( )

" *

( )

" *

" ( )

" *

" ( )

:

-

. 第

-

第

:

:

..

..

-

" ( )

" *

" ( )

" *

:

..

-

第

第

-

:

-

"

( ) " ( )

-

-

:

:

"

"

: "

"

( )" . : ..

:

"

":

:

-

: 婚
"

( )

( )

" ( )

:

" *

" ( )

:

..

:

-

婚

-

-

婚

-

:

: ..

-

" ( )

"

" ( )

( )

"

:

: ..

-

婚

婚

婚

-

:

: ..

-

" *

" ( )

:

✂

:

:

-

" *

" ( )

" ( )

" *

:

:

:

-

" ( )

( )

"

( )"

"

: ..

-

-

*

" ( )

( )

"

" .

- .

:

( )

:

-

-

-

:

-

: ..

" ( )

" *

" *

" ( )

:

"

"

:

-

: ..

" *

" ( )

" *

" ( )

:

..

:

: ..

-

" ( )

" *

" *

" ( )

" *

" ( )

:

☞

-

-

.

"

..

"

.

:

-

:

..

" *

" ( )

:

婚

婚

:

-

:

"

"

:

-

:

"

"

-	-	-	-	( )
-	-	-	-	-
-	-	-	-	( )
-	-	-	-	-
-	-	-	-	( )
-	-	-	-	-

المبحث الثالث:

أثر الاعتقاد في أن الله ﷻ ذو الفضل والنعم

:

:

:

)

ﷻ

(.

:

:

ﷻ

ﷻ

婚

-

-

婚

-

-

-

-

-

-

:

:

:

:

:

-

( )

"

"

" ( )

"

" ( )

" ( )

"

:

.

:

:

婚

-

" ( )

"

" ( )

"

:

⌘

. ⌘

:

-

"

"

" ( )

"

" ( )

"

"

:

.

.

.

..

..

.

" ( )

( )

( )

..

.

:

-

"

" ( )

"

" ( )

"

"

:

-

-

:

☞

-

"

" ( )

"

" ( )

" ( )

"

:

☞

☞

( )

:

-

" ( )

"

" ( )

( )

"

:

:

-

" ( )

"

( )

"

( )

" ( )

:

☞

:

:* ☞

-

"

" ( )

:

:

-

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

:

:

婚

-

.

-

.

:

:

婚

-

:

"

" ( )

:

..

( )

"

" ( )

婚

:

..

:

-

"

"

"

" ( )

"

" ( )

:

"

"

:

-

"

( )

( )

" ( )

:

:

-

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

:

"

-

-

"

:

-

" ( )

"

:

:

-

"

" ( )

( )

" ( )

"

" ( )

( )

"

:

..

✎

المبحث الرابع:

أثر الاعتقاد في أن الله عَلَيْهِ هو الملك

:

:

:

)

..

..

..

:

..

..

..

..

..

..

..

(.

:

:

-

-

عَلَيْهِ

-

عَلَيْهِ

-

-

-

. .. . -
 . 樂 -
 . .. . -
 . .. . -
 . .. . -
 . . . . -
 . . . . -
 . . . . -
 . . . . -
 . . . . -
 . . . . -
 . . . . -
 . . . . -

:

:

:

-

"

" ( )

-

"

" ( )

"

" ( )

:

:

第

-

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

:

"

( )".

第

:

第

-

"

" ( )

:

"

"

"

( )"

"

"

:

..

*

*

*

*

*

:

-

"

" ( )

"

" ( )

"

( ) " ( )

"

( )

( )

( )

" ( )

( )

:

:

..

樂

樂

-

-

樂

-

:

-

:

"

( )

( )

( )

( )

( )

:

( )

( )

" ( )

:

"

( )

( )

( )

( )

( )

" ( )

:

⊗

:

⊗

-

-

-

" ( )

" ( )

" ( )

⌘

" ( )

( )

( )

" ( )

⌘

58

.

.

..

.

..

:

..

58

-

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

.

..

-

"

" ( )

"

" ( )

-

"

" ( )

"

" ( )

-

"

" ( )

-

"

" ( )

"

" ( )

:

器

:

-

" ( )

"

"

" ( )

" ( )

"

"

" ( )

-

" ( )

"

-

"

" ( )

:

Ⓢ

.

- - - / ( )
- - - / ( )

المبحث الخامس:

أثر الاعتقاد في أن الله عَلَيْهِ هو الكريم

:

.

:

عَلَيْهِ

.

عَلَيْهِ

"

..

..

.

"

:

:

.

-

.

..

-

.

عَلَيْهِ

-

-

-

-

-

-:

:

-

" ( )

"

" ( )

"

-

" ( )

"

..

-

"

" ( )

:

:

-

( )

"

" ( )

:

⚡

:

⚡

-

" ( )

"

:

第

. ..

.

.

.

..

.

..

.

:

: ..

-

" ( )

"

-

:

( )

( )

"

( )

( )

( )

( )

( )

( )

" ( )

( )

:

第

-

..

.

-

—

:

—

”

”( )

:

..

..

:

..

—

—

—

”

”

..

المبحث السادس:

أثر الاعتقاد في أن الله عَلَيْهِ هو الغنى

:

..

..

.

..

( )

:

:

..

..

)

..

..

(.

:

:

عَلَيْهِ

-

-

-

-

-

-

عَلَيْهِ

:

:

..

⊗

.

-

⊗

-

.

-

.

:

:

-

:

" ( )

( )

"

:

.

..

..

..

.

.

:

:

-

"

" ( )

:

⊗

:

第

-

第

第

-

第

-

:

" ( )

"

" ( )

"

: " " : :

( )".

:

:

第

第

第

:

:

-

"

" ( )

:

.. 第

"

" ( )

..

..

( )

"

"

: ..

第

"

" ( )

:

:

..

-

.

-

..

-

.

-

.

.

:

.

..

-

:

" ( )

"

:

"

" ( )

:

..

..

..

..

. 婚

.

"

"

..

:

..

-

"

( )

:

婚

婚

.

:

:

-

"

" ( )

:

.

..

*

*

..

.

..

.

⦿

..

:

:

⦿

-

⦿

..

:

( )

( )

( )

( )

"

" ( )

( )

( )

( )

( )

" ..

" ( )

..

:

( )

( )

"

( )

( )

( )

( )

( )

( )

( )

" ( )

:

-

.

-

-

.

- - : ( )
/ / - /

المبحث السابع:

أثر الاعتقاد في أن الله عَلِيمٌ هو العليم

:

:

:

..

)

..

..

.

..

-

(-

:

:

..

-

-

..

-

:

糖

糖

:

:

..

-

" ( )

"

"

" ( )

:

糖

.

:

糖

-

" ( )

"

:

-

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

"

" ( )

:

:

-

:

" ( )

"

:

"

" ( )

" ( )

"

:

.

-

...

-

...

.

:

:

..

-

:

( )

"

( )

" ( )

" ( )

( )

( )

( )

"

" ( )

"

-

"

...

.

.. ( ) "

"

( )

( )

( )

( )

" ( )

"

" : 第

. : .

. : .

. : .

( ).

:

:

-

"

" ( )

:

"

( )

( )

" ( )

:

..

" ( )

"

:

-

.

-

:

.

:

:

-

" ( )

"

:

器

:

-

: 器

..

"

" ( )

:

: ..

-

-

-

-

-

:

:

器

-

" ( )

"

:

⊗

:

:

-

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

:

-

..

:

.

*

.

*

-

..

"

"

-

.

:

:

-

: ⊗

..

..

"

( )

( )

( )

( )

( )

( )

" ( )

:

-

:

" "

..

-

"

"

..

-

"

"

..

-

-

.

-

.

§

-

.

.

"

( )"

:

*

"

*

"

.

- - - - - ( )

. - - : / ( )

- - - /

- - - / ( )

-

المبحث الثامن :

أثر الاعتقاد في أن الله **عَزَّ وَجَلَّ** هو العادل

:

:

:

)

(

:

:

-

.. عَزَّ

-

-

-

عَزَّ

:

:

:

:

..

-

"

" ( )

"

" ( )

:

"

"

"

"

...

"

:"

.. ...

-

"

" ( )

:

-

-

..

-

-

-

..

.

:

:

..

-

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

( )

( )

:

"

" *

" ... "

" *

:

..

-

.

..

-

..

婚

" ( )

"

.

..

:

婚

-

:

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

:

器

-

器

-

-

المبحث التاسع :

أثر الاعتقاد في أن الله عَلَيْهِ هو الحسيب

:

:

:

)

(

:

:

-

-

.

-

-

-

-

عَلَيْهِ

..

:

:

:

:

:

-

"

" ( )

"

" ( )

:

-

-

..

..

..

"

" ( )

:

☞

-

:

"

" ( )

:

☞

.

:

•

•

.

:

..

" ( )

-

"

:

.

:

" ( )

-

"

"

"

" ( )

"

" ( )

" ( )

"

:

.

.

:

:

-

" ( )

"

" ( )

"

:

...

.

.

:

..

...

-

" ( )

"

"

" ( )

:

-

..

.

-

.

المبحث العاشر:

أثر الاعتقاد في أن الله عَلَيْهِ هو الرقيب

:

:

:

)

..

..

..

..

(

:

:

-

-

-

-

-

-

-

-

:

:

۱۳۸۳

-

"

" ( )

-

( )

" ( )

-

"

" ( )

"

-

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

-

" ( )

"

-

"

" ( )

-

"

" ( )

"

" ( )

:

.. .. .

.

.

.

⊗

.

:

⊗

-

.

-

.

-

.

الفصل الرابع

المنظور الإقتصادي للأبعاد العقدية

·
·
:
:
"
" ( )

:
:
"
" ( )

" ( )
:
/

" ( )
:
"

( )
( )
( )
" ( )

..

.

:

" ( )

( ) _____

-

"

:

-

"

" ( )

:

عَلَيْهِ

-

"

" ( )

" ( )

"

:

-

:

-

"

" ( )

:

-

" ( )

"

" ( )

-

:

"

" ( )

" ( )

"

:

-

"

" ( )

—
" ( )

.
:
" ( )

: 器
" ( )

.
"
" ( )
" ( )

:
" ( )
:
器

" ( )
" ( )
:
"

" ( )
:
器
" ( )

:
—

" ( )

"

:

-

" ( )

"

:

-

" ( )

"

:

婚

-

"

" ( )

:

-

" ( )

" ( )

"

:

-

"

" ( )

" ( )

"

:

婚

-

( )

"

"

" ( )

"

:

婚

-

"

" ( )

:

-

:

婚

-

"

" ( )

" ( )

"

:

-

:

-

" ( )

"

"

" ( )

:

-

" : ۵۳

-

" ( )

"

" ( )

:

۵۳

-

"

" ( )

"

" ( )

:

-

" ( )

"

:

۵۳

-

"

" ( )

( )

"

( )

" ( )

:

-

-

"

"

:

-

:

-

"

" ( )

:

-

:

-

" ( )

( )

"

:

-

"

" ( )

. ځ

:

-

"

" ( )

:

-

" ( )

"

:

-

" ( )

"

:

-

"

" ( )

:

ځ

-

"

" ( )

: 象

-

" ( )

"

:

-

"

" ( )

" ( )

"

:

-

:

-

"

" ( )

象

:

-

:

-

" ( )

"

:

-

:

-

"

" ( )

"

" ( )

:

-

:

-

"

( )

"

" ( )

:

-

:

-

"

" ( )

:

-

:

-

" ( )

"

:

-

"

( )

"

:

-

"

" ( )

:

-

"

" ( )

الباب الثانی

الموارد

الفصل الأول:

مصادر الموارد في القرآن الكريم

المبحث الأول :

تصنيف الموارد في الاقتصاد الوضعي

( )

..

"

( ) .

" "

"

"

.

"

"

"

"

..

( )" .

"

"

:

"

: ( )

:

( )

: ( )

..

: ( )

( ) " ..

: ( )

:

*

器

*

器

*

-

-

/ ( )

-

-

/ ( )

المبحث الثاني :

تصنيف الموارد الاقتصادية في القرآن الكريم

:

-
-
-

•

•

_____

_____

•

•

•

" ( )

"

•

" ( )

"

•

•

•
•

.

.

.

.

..

.

..

.

•

•

.

.

:

.

-

..

-

:

..

-

-

-

:

-

-

-

.

-

.

-

.

-

: -
-
-
-
-
:
-
-
-
-
-

:

:

-

第

.

第

.

..

:

"

" ( )

:

-

-

第

" ( )

..."

:

" *

" ( )

:

( )

"

" ( )

:

:

-

:

*

: 卷

( )

"

" ( )

"

" ( )

" ( )

"

:

*

"

" ( )

:

*

"

" ( )

:

-

卷

..

.

"

" ( )

:

-

: 卷

"

" ( )

: ๕๕ ..

( ) ( ) ( ) " *
" ( ) ( ) ( ) ( ) ( )

:

:

๕๕

" *

" ( )

: ๕๕

" *

" ( )

:

" ( )

" *

:

" ( )

" *

:

( )

( )

" *

" ( )

:

" ( )

" *

..

:

" ( )

" *

" ( )

" *

...

"

— — — "

"

...

:

:

:

:

— — — "

"

...

— — — "

—

...

"

— — — "

:

—

:

" ( )

"

" ( )

" *

:

"

" ( )

:

" ( )

" *

: 𐌲𐌹𐌸

" ( )

" *

( )

"

" ( )

( )

:

" ( )

" *

..

𐌲𐌹𐌸

:

( )

" *

" ( )

..

𐌲𐌹𐌸

:

"

" *

:

-

.

-

𐌲𐌹𐌸

.

..

: 98

" *

" ( )

" *

" ( )

:

" *

" ( )

:

" ( )

( )

" *

:

..

"

" ( )

:

( )

( )

( )

"

" ( )

-

..

:

"

" ( )

:

..

" ( )

" *

" ( )

" *

⦿

..

.

..

.

..

:

-

..

.

..

.

*

*

.

.

..

..

.

:

⦿

..

"

" ( )

: ⦿

" ( )

"

" ( )

"

.

:

-

:

( )

" *

( )

" ( )

:

-

: 38

" ( )

" *

-

" "

" ( )

" ( )

" *

-

:

" ( ) _____

" *

-

" : 38

" ( )

: 樂

" ( )

" *

.

:

" ( )

( )

"

: 樂

( )

( )

" *

" ( )

.

..

:

-

:

..

*

.

*

.

*

.

.

*

:

-

..

樂

..

"

" ( )

عقود

" ( )

" *

-

" ( )

" *

:

:

" *

" ( )

" *

" ( )

" ( )

" *

عقود

..

..

:

" ( )

" *

" ( )

" *

-

..

:

第

:

" *

" ( )

-

第

: 第

" *

" ( )

:

第

" *

" ( )

:

" ( )

"

" "

:

-

:

第

( )

( )

( )

"

" ( )

:

" *

" ( )

: 88

..

" *

( )

" ( )

: 88

"

" ( )

المبحث الثالث: الآثار الاقتصادية لتصنيف الموارد في القرآن الكريم

:

-

-

﴿

..

..

..

-

..

﴿

-

﴿

:

"

" ( )

...

-

..

-

-

..

:

" ( )

" *

" "

: ...

-

" *

" ( )

:

" *

" ( )

.

-

:

..

" *

" ( )

:

" ( )

" *

-

⊗

⊗

" *

" ( )

:

( )

( )

( )

" *

" ( )

( )

( )

( )

( )

⊗

.

-

:

⊗

" ( )

" *

:

" ( )

" *

..

-

:

( )

( )

( )

"

" ( )

:

" *

" ( )

-

.

.

. 齋

.

齋

-

.

: 齋

" *

" ( )

:

( )

" *

" ( )

齋

" *

" ( )

" ( )

" *

-

:

" ( )

"

..

-

: 第

:

" ( )

( ) _____

"

( )

"

" ( )

_____

( )

:

" ( )

"

: 第

..

( )

" *

" ( )

_____

( )

-

:

-

" ( )

"

"

" ( )

.

.

- - / ( )

الفصل الثانى

الأبعاد العقدية المؤثرة فى الموارد الاقتصادية

المبحث الأول:

أثر العقيدة في تناول الموارد في القرآن الكريم

﴿

:

:

*

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

:

﴿

*

" ( )

"

:

﴿

*

" ( )

"

" ( )

:

✎

"

*

"

" ( )

" ( )

"

:

✎

*

( )

"

" ( )

" ..

" ✎

✎

المبحث الثاني :

الموارد الاقتصادية دلائل إعجاز قدرة الله ﷻ

ﷻ

ﷻ

" ( )

"

:

*

*

ﷻ

" ( )

"

" "

..

:

: ﷻ

*

"

" ( )

: 卷

*

"

" ( )

:

*

"

( )

" ( )

: 卷

*

" ( )

"

:

*

" ( )

"

" ( )

"

: 卷

"

" ( )

" ( )

"

:

*

" ( )

"

: 卷

*

"

" ( )

*

:

( )

"

" ( )

:

*

"

" ( )

:

" ( )

"

:

*

" ( )

"

" "

.

المبحث الثالث :

الأساس العقدي لوفرة مصادر الموارد الاقتصادية

:

-

:

" ( )

"

" ( )

"

:

"

" ( )

"

" ( )

-

:

( )

" *

" ( )

-

:

" ( )

"

-

:

..

" *

" ( )

⋮

⋮

" ( )

⋮

—

"

..

" ( )

..

.

.

..

..

..

..

.

.

: - - / ( )
 - - - / - ( )
 - - - - / ( )
 - - - - / ( )
 - - - - / ( )
 : - - : -
 - - .. - / ( )
 : - - / ( )
 - - - / ( )
 - - - - -
 - - - - ( )
 - : -

المبحث الرابع:

التوجهات الإيمانية المؤثرة في الموارد الاقتصادية

:

:

/

:

" *

" ( )

•
•

.

.

..

..

..

.

..

.

.

.

-

-

..

.

.

: -

: ..

"

" ( )

"

" ( )

: ..

" ( )

"

: -

: ..

"

" ( )

( ).

:

:

..

" ( )

"

: -

: ..

( )

.... "

" ( )

"

( )".

- -

( )

..

:

..

"

" ( )

:

-

..

.

: ..

"

" ( )

:

"

" ( )

"

"

( )

: ..

-

.

.

.

..

-

"

( ) "

:

-

:

..

"

" ( )

:

..

( )

( )

"

" ( )

:

"

" ( )

( )

"

( )"

:

.

.

.

:

-

:

..

" ( )

"

:

..

" ( )

"

:

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

" ( )

"

"

( )"

..

"

( )"

":

( )"

"

( )"

..

"

( )"

:

..

-

.

..

..

-

.

-

.

:

-

:

..

"

"( )"

"

" ( )

:

-

:

"

" ( )

"

( ) "

"

..

"

( )

-

..

:

( )

... .. "

" ( )

"

( ) "

:

-

:

" ( )

"

"

( ) "

:

-

"

( ) "

⋮

.

.

..

.

.

:

-

:

"

" ( )

:

"

" ( )

"

( )

" ( )

( )

.

:

.

:

( ) .

: -

: ..

"

" ( )

. :

. :

: -

: ..

"

" ( )

" ( )

"

" ( )

"

"

:

: .

( ) - " ( )

"

" ( )

"

:

. :

"

. :

( ) " .

:

:

-

: ..

( )

( )

"

( )

( )

( )

( )

( )

( )

" ( )

( )

: -

. . . . .

:

"

( )

( )

( )

:

" ( )

( )

"

:

"

"

"

"

:

" :

"

( )"

:

"

" ( )

:

..

..

" ( )

"*

( )"

"

:

:

:

"

( )".

: -

"

" ( )

:

( )

"

"

: -

:

" ( )

"

"

" ( )

"

( )".

..

:

" ( )

"

:

-

"

( )"

"

( )"

:

-

.

"

( )"

:

-

:

"

" ( )

:

..

"

( )

" ( )

"

( )"

- - - ( )

-
- ( )

- ( )

- ( )

. - ( )

- - - / ( )

- -

- - ( )

- - ( )

- ( )

- - - ( )

. - - ( )

الفصل الثالث

مشكلة الندرة النسبية وأساليب مواجهتها

1	:	
2	:	•
3	:	•
4	:	•
5	:	
6	:	•
7	:	•

المبحث الأول:

تحليل مشكلة الندرة بين الفكر الوضعي والإسلامي

:

" ( )

:

-

..

-

-

-

/ ( )

.

.

:

:

.

:

.

:

:

( ) "

( ) "

:

..

-

-

..

.

..

..

( )

.

⋮

”

( ) ”

..

.

.

.

.

.

.

-

-

-

-

( )

* * *

⋮

⋮

⋮

—

”

（ ） ”

”

”

（ ）

—

—

/ （ ）

—

:

（ ）

—

—

—

—

/

-

-

:

此

-

- 此

也

"

:

-

:

:

:

[ ] " 此

..

:

-

-

-

-

* * *

:

-

"

( ) "

-

_____

-

-

-

/ ( )

-

-

:

-

"

-

報

"

"

:

:

報

( ) "

" 報

報

( ) "

:

-

"

..

..

..

( ) "

:

:

:

:

_____

- / ( )

- / ( )

- / ( )

-

" " " ..
" ..
" ..
" ..
" ..

-

-

.

المبحث الثاني:
أساليب مواجهة مشكلة الندرة

:

..

..

:

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

..

..

.

..

:

( )

..

.

العلم

:

»

*

*

*

*

*

] »

*

. [- :

:

..

"

"

:

»

»

.

:

..

العلم

العلم

"

. [ ] "

:

✂

✂

"

:

( ) "

* * *

:

..

.

:

.

:

✂

:

.

:

.

:

* * *

:

:

_____

"

( ) "

_____

"

"

-

-

( )

-

,

-

-

/

( )

.

-

-

/

العقود ..

..

..

.

..

..

..

:

:

..

. [:]

»

.

..

..

. ( )

-

*

*

*

*

:

العقود ..

العقود

.

_____

-

-

/

( )

:

..

. [:]

»

..

..

..

..

..

..

.

:

..

..

.

"

( )

"

.

.

..

"

( ) "

.. العنصر

.

..

:

..»

».

»..»

»

».

»..»

»

..

* * *

_____

. - - / ( )

. - - / ( )

:

:

" .. "

( )

_____

:

*

:

:

*

:

-

:

.

:

:

:

:

:

:

.

الكلمة

كلمة

:

*

,

:

[

]

.

.

-

*

:

"

"

*

»

»

*

_____

PC

"

"

( )

Magazine

: . : -
[/]

: :
[/]

. :
:

:
•
•

: -
*

. :
:
:
:

. :
*

: -
[/]

: :
[/]

: :
:

[/]

:

.
:

:

:

:

:

:

:

:

:

.

"

"

* * *

..

"

"

:

"

"

* * *

• ~~SECRET~~

•

"

( ) "

•

•

•

•

•

•

•

•

-

-

•

•

•

•

~~SECRET~~

•

•

•

•

"

"

•

•

•

-

•

-

_____

-

-

/

( )

* * *

•

:

السلامة

" "

..

"

"

..

"

"

..

الفصل الرابع:

أثر الإيمان بالآخرة في تنمية الموارد

۱۳۸۳

:

۱۳۸۳

* * *

:

:

:]

]

.

⊗

:

-

" : ⊗

: ⊗

( ) "

-

:

" :

⊗

⊗

-

-

( ) "

⊗

:

" :

⊗

⊗

( ) "

:

" : ⊗

: ⊗

( ) "

:

_____

( )

( )

( )

( )

" : 業

:
( ) "

: _____ -

:] 業

:

業

.]

:

.] :] 業

業

:

" : 業

- -
( ) "

:

" : 業 :

( ) "

:

業

_____

- - ( )

- - ( )

- - ( )

— " : . — : — — ( ) "

: ( ) " " : : 務 :

:] [[

: 務 " : 務 ( ) "

: " : ( ) " : —

務

: [:] 務

..

—————

- — ( )
- — ( )
- — ( )
- — ( )

⋮

*

⋮

*

. [- :]

:

" ⋮

:

:

( ) "

:

⋮

⋮

!

⋮ _____

:

⋮

:]

. [

⋮

:

-

-

⋮

⋮

"

" :

⋮

-

⋮

:

.

-

( ) "

⋮ _____

⋮

. [:]

⋮

:

_____

( )

( )

: " : ۱۰۰

( ) "

: ۱۰۰

" : ۱۰۰

( ) "

..

" : ۱۰۰

( ) "

_____

: ۱۰۰ ..

۱۰۰

*

. [- :] ۱۰۰

:

" : ۱۰۰

_____

. - ( )

. - ( )

. - ( )

"

( )

:

-

-

-

-

-

-

۵۳

( )

الباب الثالث

العمل والإنتاج

..... :

..... :

..... :

..... :

الفصل الأول

صفات الألوهية المؤثرة في العمل

..

.

..

..

..

..

..

..

..

.

..

..

..

..

.

..

..

..

..

.

:

☞

..

•

. [:] ☞

☞

•

. [:] ☞

☞

. [:] ☞

☞

•

☞

. [:] ☞

. [:] ☞

☞

•

☞

☞

. [:]

•

.[:]

.[:]

.[:]

•

.[:]

•

]

]

.[:]

.[:]

.[:]

•

.[:]

.[:]

•

.[:]

.[:]

الفصل الثاني

الأساس العقدي للثروة البشرية

:

_____ :
..

ع

:

_____

. [:]

ع

ع

. [:]

ع

. [:]

ع

. [:]

_____ :
..

ع

ع

. [:]

:

_____

_____

ع

:

_____

] ع

ع

. [:

: " "

( )

:

_____

- - - - - ( )

-

. [- :] * * * ●

Ⓢ

Ⓢ

:

*

... ●

. [- :]

.

Ⓢ

:

.

-

-

:

:

*

Ⓢ

. [- :]

.

-

:

.

Ⓢ

:

Ⓢ ●

*

*

] Ⓢ

. [- :

. :

.

:

. ( ) :

Ⓢ

:

:

] Ⓢ

Ⓢ ●

. [:

] Ⓢ

*

Ⓢ ●

. [- :

_____

-

-

-

-

( )

_____ :
_____
_____

!.. _____

:

:

..

. [:]

»

:

..

عق

»

. [:]

- -

.

:

" :

عق

( ) "

:

..

..

عق

:

»

. [:]

:]

»

. [

_____ :

: عق

..

_____

( )

. [:]

]

. [:]

*

. [- :]

:

":

: "

":

":

( ) "

_____

. [:]

. [:]

_____

. - - ( )

:

"

( ) "

..

..

..

"

ع

"

( )

..

:

:

" :

ع

:

ع

( ) "

:

" :

ع

ع

"

:

( )

/

-

-

-

-

:

-

/

( )

ع

-

/

( )

-

-

( )

ع

-

-

( )

:

2008

":

( ) "

-

:

-

"

-

-

( )

:

"

( ) "

:

:

-

-

-

( )

( )

( )

%

%

( )

:

:

⌘

..

. [:] ⌘

⌘

.

.

.

- - ( )

الفصل الثالث

العمل الصالح إتيان

۱۳۳

.

:

.

۱۳۳

:

:

:

:

* * *

:

۱۳۳

:

۱۳۳

*

۱۳۳

. [- :] ۱۳۳

...

..

.

: ..

*

*

۱۳۳

. [- :] ۱۳۳

*

.. ۱۳۳

.

" : ۞ ۞

( ) "

۞

..

:

: ۞

"

( ) "

:

:

..

:

:] ۞

۞ •

. [

] ۞

۞ •

. [:

:

( ) : .. ( ) ( ) ( ) (..)

. ( )

( )

( )

/ ( )

男：

. [:]

: 100

男

. [:]

:

. [:]

男

:

. [:]

男

- -

.

男

.

男

.

男

男

男

( ) "

男

: 男

男

*

*

: [ ]

. [-

_____

.

-

-

/ ( )

:

⊗

:

⊗

.( ) [:] ⊗

:

:

:

⊗

-

-

.( ) ⊗

:

:

:

⊗

⊗

⊗

. [:]

⊗ :

⊗

. [:] ⊗

:

⊗

. [:] ⊗

:

. [:] ⊗

⊗

:

⊗

⊗

. [:]

. - / ( )
) - / ( )
 . - - (

"

"

:

:

" :

( ) "

:

" :

:

( ) "

:

:

( ) "

" :

:

:

:

"

" :

.

:

-

-

" :

:

( ) "

:

:

:

.

:

_____

- ( )

- ( )

- ( )

- ( )

*

⌘

. [- :] ⌘

⌘

"

"

⌘

⌘

⌘

⌘

⌘

.

⋮

●

●

⌘

⌘

⌘

⋮

⌘

*

*

*

. [- :] ⌘

"

"

.

"

"

⋮

—

:

→

.[:

→

.[:] →

:ع

→

.[

ع

ع

] →

: ..

:] →

الفصل الرابع

أثر الإيمان بالآخرة في العمل والإنتاج

:

—
—
—
—
—
—
—

* * *

:

:

—

:
: ۱۳۹۵

۱۳۹۵

:] ۱۳۹۵

. [

:

] ۞

۞

.[:

] ۞

۞

[:

۞

.[:] ۞

[:] ۞

۞

- " : ۞ : - - :

( ) "

-

-

۞

:

۞

۞

.[:]

..

:

:

۞

:

۞

_____

( )

:]

]

. [

:

..

]]

]

. [:

:]

]

. [:]

:

]

. [:]

:

]

. [:]

:

:]

]

. [

:

-

..

..

..

:

: "

":

]

]

:

":

":

:

":

( ) "

:

:

[:]

! ..

: :

[:]

[:]

[:]

:

":

( ) "

:

:

( ) "

:

-
- ( )
  - ( )
  - ( )
  - ( )

:

-

( )

:

家

:

:

家

家

:

家

":

:

:

( ) " "

-

-

:

-

..

:

:

家

( ) "

..

..

:

家

家

. [:]

-

-

( )

-

-

( )

-

-

( )

：

”：

（ ）” ..

：

：

”：

：

：

（ ）”

：

”

”：

：

（ ）

：

—

：

..

]

→

. [:

（ ）

（ ）

（ ）

“ ”

( )

“ ”

..

:

“ ”

“ ”

( )

“ ”

“ ”

:

( )

“ ”

_____

- - ( )

- - ( )

“ ”

“ ”

- - ( )

الفصل الأول

أثر العقيدة في الاستهلاك

22

...

:

...

..

..

[:]

" : "

..

:

"

:

( )

...

:

" : "

:

...

( ) "

:

:

"

( )

( )

( )

:

:

•

. [:]

↔

. [:]

↔

:

↔

. [:]

:

:ع

. [:]

↔

-

-

-

_____

/

( )

-

[:]

:

☞

☞

:

" : ☞

( ) "

[:]

☞

☞

"

( ) "

☞

:

" : ☞

:

( ) "

☞

:

" :

☞

( ) "

" :

:

"

( )

( )

( )

•

( ) "

"

:

:

•

•

[:]

:

" :

"

" :

( ) "

:

•

" :

:

( ) "

.

:

-

-

( )

-

-

( )

-

-

-

( )

-

-

( )

⋮

⋮

.

.

⋮

%

⋮

..%

( ) ⋮

..

..

..

.

—

—

—

_____ / ( )

الفصل الثاني

تقسيم الحاجات بين الاقتصاد الإسلامي والوضعي

..

.

.

.

:

:

"

.

:

.

:

.

.

:

( ) "

..

: 家

. [:] 家

家

..

"

-

-

-

/ ( )

-

( ) "

- / .. ( )

.

:

:

-

.

:

-

( ) "

:

:

.

:

:

_____

.

-

-

-

-

/ ( )

:

..

...

"

( ) "

"

:

( ) "

" :

( ) "

_____

- - ( )

- - / ( )

- - / ( )

الفصل الثالث:

أثر الفكر الوضعي في الإسراف الاستهلاكي

.

..

:

”

( ) ”

..

.. ..

.. ..

..

.

..

.

..

.

..

..

. - - - - : - ( )

الفصل الرابع

أثر الإيمان بالآخرة في الاستهلاك

المبحث الأول:

أثر الإيمان بالآخرة في الاستهلاك الخاص

:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

-
-
-
-

:

: ۱۳

-

. [:]

۱۳

۱۳

:

..

. [:]

۱۳

۱۳

: ۱۳

*

*

۱۳

*

*

*

*

*

*

*

*

. ۱۳

[- :]

:

-

: ۱۳

۱۳

. [:]

:

[:]

" : - -

( ) "

( ) "

" : :

"

:

"

" : "

" :

:

( ) "

"

:

[:]

:

:

[:]

..

:

( )

( )

( )

*

☞

. [- :] ☞

:

. [:] ☞

☞

.

☞

. [:] ☞

☞

☞

.

..

☞

:

" : ☞

. ( ) "

:

..

☞

" : ☞

☞

. ( ) "

☞

:

..

"

" : ☞

:

. ( )

-

-

( )

-

( )

-

-

( )

∴

-

:

( )

" ∴

:

"

∴

:

" ∴

:

:

∴

( ) "

∴

:

*

*

*

*

∴

. [- :] ∴

*

*

:

∴

"

∴

:

( )

∴

∴

∴

[:]

:

_____

( )

( )

( )

*

*

*

*

. [- :]

: ..

" : "

( ) "

( )

المبحث الثاني:

أثر الإيمان بالآخرة في الاستهلاك العام

:

.

-

.

-

:

:

-

:
:

→

. [:]

.

.

.

.

:

-

-

":

.

.

( )

:

-

:

.

:

] →

→

. [

:

_____

-

( )

☞

. [:] ☞

:

" : ☞

:

( ) "

..

:

☞

☞

[:]

:

☞

☞

☞

. [:]

.

..

_____

-

( )

المبحث الثالث:

خلاصة آثار الإيمان بالآخرة في الاستهلاك

:

-

-

-

-

-

.

⋮

⋮

•

.

•

.

⋮

•

⋮

.

•

.

•

.

الباب الخامس

التداول

⋮

الفصل الأول

أمانة التداول

:

:

:

:

:

:

* * *

:

:
:

↗

. [:] ↗

..

..

:

↗

. [:] ↗

.

..

:

. [:] ↗

↗

:

↗

( ) "

:
:

:

↗

..

.

:

↗

" :
↗

↗

↗

( ) "

:

↗

-

( )

-

( )

" : ۱۱۱۱۱۱۱۱

( )"

: ۱۱۱۱۱۱۱۱

( )"

" : ۱۱۱۱۱۱۱۱

:

. ۱۱۱۱۱۱۱۱

" : ۱۱۱۱۱۱۱۱

۱۱۱۱۱۱۱۱

( )"

:

:

۱۱۱۱۱۱۱۱

: ۱۱۱۱۱۱۱۱

۱۱۱۱۱۱۱۱

۱۱۱۱۱۱۱۱

[:]

:

*

۱۱۱۱۱۱۱۱

۱۱۱۱۱۱۱۱

[- :]

_____

( )

( )

( )

( ) "

" :

游
游

:

游

游

游

游

( ) "

:

游

游

:

:

:

:

( )

游

:

游

游

游

( ) "

游

:

游

" :

游

( ) "

( )

( )

( )

( )

( )

۱۳۸۵

۱۳۸۵

( )

۱۳۸۵

۱۳۸۵

۱۳۸۵

۱۳۸۵

*

۱۳۸۵

[- :]

۱۳۸۵

( )

۱۳۸۵

۱۳۸۵

۱۳۸۵

۱۳۸۵

۱۳۸۵

۱۳۸۵

( )

۱۳۸۵

-

( )

( ) "

聖

聖

:

" : 聖

( ) "

聖

聖

:

" : 聖

( ) "

聖

:

" : 聖

"

( )

聖

聖

( )

( )

( )

( )

۱۰

:

" :

۱۱

:

-

-

( ) "

۱۲

:

:

:

۱۳

" :

۱۴

( ) "

۱۵

.

:

۱۶

:

۱۷

( ) "

..

۱۸

:

:

( )

( )

( )

..

.

..

..

.

.

..

-

-

-

-

.

..

出

.

:

" :- 出

-

( ) "

:

:

( ) "

_____

.

-

-

( )

.

-

-

( )

-

-

..

.

..

將

.

.

•

•

:

":

將

"

-

-

..

"

":

( )"

"

將

"

":

將

":

將

( )"

將

:

( )"

":

將

將

( )

( )

( )

“

：

（ ）”

（ ）

الفصل الثاني

مظاهر أمانة التداول

...

...

...

...

* * *

...

...

...

...

...

*

*

...

...

[- :]

...

[:]

.

[:]

- -

:

北

"

":

北

北

( ) "

":

:

:

( )

北

..

:

:

:

:

:

:

":

北

:

:

( ) "

_____

-

-

( )

-

-

( )

-

-

( )

.

:

....

:

:

...

":

:

:

:

...

:

"

":

( ) "

...

...

[:]

...

":

...

:

( ) "

:

:

...

:

...

...

[:]

:

...

[:]

_____

( )

( )

⚡: ⚡

. [:] ⚡

..

:

. [:] ⚡

⚡

.

:

. ( ) "

" : ⚡

:

⚡

" : ⚡

:

. ( ) "

:

⚡

" :

⚡

"

" :

. ( ) "

:

⚡

..

⚡

. [:] ⚡

:

-

-

( )

.

-

-

( )

-

-

( )

.

✎

✎

[:]

:

:] ✎

✎

. [

:

:

: ✎

. [:] ✎

✎

✎

✎

:

" : ✎

. ( ) "

- -

_____

- - ( )

( )

:

" :
( ) "

:

:
:

"

..

:

:

" :

: :

"

" :

( ) "

:

:

:

. [:]

- - ( )

- - ( )

- - ( )

∴

∴

∴

∴ _____ ●

∴ ∴

( ) ∴

∴ _____ ●

∴ ∴

( ) ∴

∴ ∴

∴

( ) ∴

∴ _____ ●

∴

∴

∴ ∴

∴

( ) ∴

∴

∴ ∴

∴

∴

( ) ∴

∴

∴

∴

_____

— — ( )

— — ( )

— — ( )

— — ( )

∴ $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$ ●

"∴ $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$
∴ $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$
( )"

∴ $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$ ●

∴ $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$

— ( ) — ∴

∴ ∴

∴

∴

∴

[∴]

∴

∴

∴

∴

[∴]

∴

∴

∴

∴

( ) "....."

"∴"

∴

∴

[∴] ∴.....

∴

( )

( )

( )

( )

( )

:
" :
( ) "

:
" : : :

-
( ) "
:

" : : "

( ) "

" : :
( ) "

-

:

"

( )

:

"

"

( )

_____

- ( )
- ( )
- ( )
- ( )
- ( )

∴

:

∴

∴ ∴

:

( )

.

:

( )

∴

∴

:

∴

∴

:

∴

( )

∴

:

∴

:

∴

( )

∴

:

∴

( )

∴

:

-

-

( )

-

-

( )

-

-

( )

-

-

( )

-

-

( )

-

-

( )

:

非

" : 非

:

( ) "

:

:

非

:

:

非

" :

( ) "

:

非

: 非

:

( )

非

非

:

" : 非

:

( ) "

_____

- - ( )

- - ( )

- - ( )

- - ( )

∴
"∴ 樂

∴ "

"∴ 樂 樂
( )"

∴ ( )"

∴

∴ ∴ 樂 樂

( )"

∴

"∴ 樂
∴

∴
"∴ ∴ "

-

-

( )

-

-

( )

-

-

( )

( ) "

∴
.[:] ...

→

∴

" ∴ :

∴

∴

( ) "

∴

∴

( )

∴

- - ( )
- - ( )
- - ( )

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

( )

∴

∴

∴

∴

( )

∴

∴

∴

∴

∴

∴

( )

∴

*

∴

*

∴

[- :]

∴

∴

∴

∴

∴

∴

•

•

( )

( )

( )

•

.

•

•

• [:] •

:

•

• [:] •

:

•

• ...

[:]

•

:

•

•

• [ ] •

• [

:

•

•

•

*

• [- :]

.

:

☞

☞

. [:] ☞

:

☞

. [:] ☞

:

☞:

☞ *

. [:] ☞

☞ *

. [:] ☞

☞ *

☞

[:]

☞

":

☞

:

( ) "

:

":

☞

( ) "

"

": ☞

:

( )

( )

( )

" : 𠄎

( ) "

𠄎

" :

( ) "

:

*

: ..

𠄎

:

𠄎

"

:

..

:

" ..

" :

..

:

" ..

..

:

" ..

" :

..

:

" ..

" :

..

:

" ..

" :

..

:

" ..

" :

..

:

( ) "

.. ..

" :

..

*

:

( ) "

:

𠄎

..

𠄎

:

𠄎

:

-

-

( )

-

-

( )

-

-

( )

-

-

( )

-

-

( )

: " .. " : .. : " .. : .. " :

( ) ( ) .

: " " : " : " ( ) " " "

•

⌘

:

⌘

" : ⌘

: ..

"

⌘

...

⌘

•

( ) [:]

:

:

..

:

:

..

..

:

..

⌘

. [:] ⌘

_____

( )

( )

( )

.

眾
( ) "

" : 眾

眾

" : 眾

( ) "

- -

- -

( )

( )

الفصل الثالث

مظاهر الإخلال بأمانة التداول

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

_____

... ( )

∴ ∴

∴ -

∴ -

∴

∴

∴ [∴] ∴

- -

∴

∴

∴

∴

∴

[∴]

∴

[:]

:
":

⊗

⊗ :
( ) "

⊗ —

⊗

:

:

⊗

⊗

":

: "
( ) "

"

.

⊗

:

( ) "

":

⊗

"

⊗

( ) "

"

( ) "

—————

— — ( )

— — ( )

— — ( )

— — ( )

— — ( )

.

..

- " : ۞ ۞

( ) "

۞

:

( ) "

" :

:

"

۞

:

۞

( ) "

" : ۞

:

( ) "

" : ۞

:

:

( ) "

:

: ۞

_____

- - ( )

- - ( )

- - ( )

- - ( )

- - ( )

*

*

*

☞

*

*

*

*

☞

*

*

[- :]

☞

:

:

( )

:

:

:

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

"

"

:

.

-

_____

_____

-

-

( )

288

( )

"

"

( )

_____

288

:

:

:

( )

:

:

:

..

:

-

-

:

"

288

_____

_____

-

-

( )

-

-

( )

-

-

( )

:

"

( )"

:

"

"

( )"

:

-

-

-

( )

-

:

-

:

"

"

"

-

-

:

"

:

"

:

"

( )"

-

-

-

-

( )

-

-

( )

( )

( )

:

⋮

:

":

⋮

( ) "

⋮ _____ -

⋮

:

:

⋮

:

:

- -

⋮

( )

⋮ _____ -

_____

- -

( )

- -

( )

:

" 2008

( )"

·
: _____ -

2008

:

" : 2008 2008

( )"

·
: _____ -

..

:

..

_____

( )

( )

[:]

_____

— — —

⋮

[:]

⋮

" : ( ) "

" : ⋮

( ) ...

⋮

" : ( ) "

_____

_____

— — — ( )
— — — ( )
— — — ( )

عقود :

. [:]

عقود

:

( )

"

عقود

:

عقود

:

- -

( )

:

_____

-

-

-

:

_____

-

-

( )

( )

" : ۱۱۱۱ : ۱۱۱۱

( ) "

-

" : ۱۱۱۱ : ۱۱۱۱

-

-

-

-

( ) "

-

_____

- - ( )

- - ( )

الباب السادس

التوزيع

1	:
2	:
3	:
4	:
5	:
6	:
7	:
8	:
9	:
10	:
11	:
12	:
13	:
14	:
15	:
16	:
17	:
18	:
19	:
20	:
21	:
22	:
23	:
24	:
25	:
26	:
27	:
28	:
29	:
30	:
31	:
32	:
33	:
34	:
35	:
36	:
37	:
38	:
39	:
40	:
41	:
42	:
43	:
44	:
45	:
46	:
47	:
48	:
49	:
50	:
51	:
52	:
53	:
54	:
55	:
56	:
57	:
58	:
59	:
60	:
61	:
62	:
63	:
64	:
65	:
66	:
67	:
68	:
69	:
70	:
71	:
72	:
73	:
74	:
75	:
76	:
77	:
78	:
79	:
80	:
81	:
82	:
83	:
84	:
85	:
86	:
87	:
88	:
89	:
90	:
91	:
92	:
93	:
94	:
95	:
96	:
97	:
98	:
99	:
100	:

الفصل الأول

الربح الحلال

:

" : " "

( ) "

:

"

:

( ) "

"

:

"

"

[:]

: ..

"

"

*

*

"

[- :]

:

"

..

...

: :

"

"

( ) "

..

_____

- - ( )

- - ( )

∴

∴ [ ] ..

∴

∴

∴

∴ ...

[:]

∴

∴

∴

[:] ∴

∴

[:] ∴

∴

∴

∴ "

∴ ( ) "

-

-

( )

-

-

( )

الفصل الثاني

أجر الكفاية في الإسلام*

.

.

..

.

"

( ) "

.

..

.

.

.

.

-

-

-

-

/ ( )

•

:

•

*

•

*

[- :]

•

•

.

.

:

•

" :

•

•

( ) "

:

•

( ) "

"

( ) "

•

:

" :

•

( ) "

( )

( )

( )

" :
 ( ) "
 - -
 !..
 ... : :
 ( ) " .. ..
 :

- - ( )
 - - ( )
 - - ( )

۵۳

:

. [:]

۵۳

..

۵۳

:

" ۵۳

۵۳

:

( ) "

..

..

:

:

:

:

:

— ( )

الفصل الثالث

الملكية في الإسلام

•

•

۱۳۸۵

.

..

.

..

..

.

..

..

..

..

..

..

.

..

۱۳۸۵

۱۳۸۵

.

•

۱۳۸۵

: ۱۳۸۵

۱۳۸۵

. [:]

۱۳۸۵

: ۱۳۸۵

..

۱۳۸۵

۱۳۸۵

. [:] ۱۳۸۵

•

•

:

۱۳۸۵

. [:] ۱۳۸۵

۱۳۲

:]

:

۱۳۲

]

۱۳۲

. [:]

۱۳۲

:

۱۳۲

. [:]

:

۱۳۲

۱۳۲

. [:]

:

۱۳۲

۱۳۲

[:]

:

۱۳۲

. [:]

:

۱۳۲

. [:]

۱۳۲

..

..

:

..

..

۱۳۲

۱۳۲

:

" : ۱۳۳۳

( ) "

:

:

:

:

-

:

-

: ۱۳۳۳

. [:] ۱۳۳۳

۱۳۳۳

:

-

: ۱۳۳۳

. [:] ۱۳۳۳

۱۳۳۳

:

-

( )

"

" : 此

( ) ( )

"

"

( )

_____

: ..

此

此

( ) ( ) "

此

( ) ( ) "

":

_____

:

. [:]

此

_____

( )

: ( )

/ ( )

: ( )

( )

: ( )

( )

. [:]

:

-

- - - - -

- - - - -

.

:

-

⊗

: ..

⊗

" : ⊗

⊗

( ) "

⊗

- -

..

" :

( )

( ) "( )

_____

( )

/ ( )

-

∴ ..

∴ ..

.

.

∴

∴

∴

∴

.

.

.

( ) "

" ∴ ∴

∴

_____

-

-

-

-

( )

( ) "

. -
-
.
:
-

..

業

:

業

( ) ( ) "

( ) "

" :

業

業

:

..

:

."

"

( )

:

( )

( )

( )

...

:

"

":

( ) ( )"

:

:

:

-

-

"

-

..

( )"

:

:

...

...

...

"

...

..

:

...

..

:

:

.

_____

: ( )

:

:

:

:

:

-

-

( )

-

-

-

/ ( )

•

:

• :

( )"

"

"

•

:

•

( )

"

•

( ) ( )"

" :-

-

( )"

( )

-

/

( )

.

-

( )

( )

-

( )

-

-

-

-

( )

:

-

( )

•

-

.

:

:

" :

( ) "

:

:

"

...

"

..

:( )

-

.

-

.

-

:

. [:]

..

" "

"

"

.. "

"

_____

- . - -

- -

( )

- - -

-

( )

.

..

.

. ..

"

( ) "

.

.

..

"

"

"

"

"

:

_____

. - -

- / ( )

-

-

-

-

( )"

. : - -

( )

الفصل الرابع

الآثار التدميرية للفائدة الربوية

:

-
-
-

* * *

∴

∴

.

∴

∴

[:]

∴

∴

∴

∴

[:]

∴

∴

∴

"

( ) "

∴

∴

∴

∴

[:]

∴

∴

∴

( ) "

_____

( )

( )

:

⌈

: ⌈

. ( ) "

: ⌈

⌈

. [:] ⌈

:] ⌈

⌈

. [

:

⌈

*

⌈

. [- :] ⌈

:

⌈

⌈

..

..

⌈

-

-

⌈

:

_____

( )

" :

: ۱۳۸۴

: ۱۳۸۴

"

( )

۱۳۸۴

۱۳۸۴

:

" :

:

۱۳۸۴

( ) "

" :

"

( )

( )

:

_____ *

:

"

"

( ) "

_____ *

( ) "

_____ *

" :

:)

( ) "

"

"

" (

:

"

..

_____

. - - / ( )

. - - / ( )

: ..

- "

.

-

( ) "

: _____ *

"

"

( )

: _____ *

:

( )

"

!

-

-

( ) "

_____

-

-

/ ( )

-

-

/ ( )

-

-

-

/ ( )

.

%

%

..

%

-

-

:

.

..

:

..

.

..

.

.

:

.

—

:

—

.

..

..

:

.

..

.

.

%

.%

.

..

%

%

.

.

...

الفصل الخامس

أثر التشريع الإسلامي
في إعادة توزيع الدخل

.

.

.

.

المبحث الأول:

موقف الإسلام من تفاوت الدخل

﴿

: ﴿

﴿

"

" ( )

"

" ( )

"

"

( )

"

"

..

"

" ﴿

..

..

﴿

:

﴿

..

"

" ( )

" ( )

"

..

.

.

⌘

⌘

.

.

..

:

..

⌘

⌘

..

..

.

•
•
_____

••

••

••

•

•

••

•

المبحث الثاني: الأثر الإقتصادي لنظام الموارث

﴿

﴾

! ..

..

: ﴿

" ( )

"

"( )

"

:

"

( )

" ( )

:

"

" ( )

:

-

-

.

-

.

-

.

:

-

-

..

-

.

-

.

-

.

المبحث الثالث: ليست الزكاة ضريبة *

﴿

﴾

⋮

⋮

:

( ) "

"

:

(

(

-

⋮

"

( ) "

:

(

(

_____

"

( )."

( )

_____

_____

:

"

". ( )

-

...

...

" : - -
" .

"

- -

•
•
_____

•
•
_____

:

-

"

婚

"

-

-

-

.

"

-

"

"

"

( )

"

"

_____

"

( ) . "

:

۱۳۹۸

.

:

( )

..

.

-

-

:

:

_____

_____

_____

_____

...

..

.

.

.

.

.

—

.

.

.

.

.

—

( ).

.

.

.

.

”

”

( )".

:

"

( ) . " 第

:

:

-

-

-

-

..

-

"

"

-

-

-

-

_____

- - - - / -

- - / -

- - / -

- - / " "

.

- - - -

- / - " "

- - - - - - - -

*

.

المبحث الرابع: أثر الزكاة في التنمية الاقتصادية

:

-

-

-

-

-

-

( ) "

( )

-

-

( )

-

الفصل السادس

أثر الإيمان بالآخرة في التوزيع

:

:

المبحث الأول:

جزاء الآخرة المتصل بالتوزيع

..

.

:

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

* * *

:

:

-

:
:

↗

. [:] ↗

↗

. [:] ↗

:

" : : "

( ) "

:

..

:
:

:

" : : "

:

:

:

( ) "

:

-

:

↗

. [:] ↗

..

.

_____

( )

( )

. [:]

.

:

" " .

:

" : " :

( ) "

:

..

-

☞

..

.

..

:

*

*

*

*

[- :]

..

:

_____

( )

. - -

" : ۰ : ۰

( ) "

:

۰

"

" : ۰

:

۰

( ) "

:

..

( ) "

" :

۰

:

۰

:

-

..

۰

:

..

۰

*

۰

. [- :] ۰

_____

( )

( )

( )

.. ..

..

:

*

↗

. [- :] ↗

:

..

..

" : ↗

. ( ) "

:

: ..

↗

. [:] ↗

:

-

: ↗

↗

*

*

*

*

↗

. [- :] ↗

:

↗

" : ↗

↗

. ( ) "

:

↗

↗

. [:] ↗

_____

- -

( )

( )

:

-

:

☞

☞

. [:] ☞

: ..

☞

. [:] ☞

☞

: ☞

☞

*

*

. [- :] ☞

:

-

:

•

•

•

•

•

•

:

: :

:
.[:]

→

:

∫

":

∫

: ∫

( ) "

∫

:

"

": ∫

( ) "

:

:

∫

∫

∫

":

"

": ∫

( ) "

:

:

→

:]

. [

:

_____

. - - ( )

. - - ( )

. - - ( )

1988

1988

1988

( ) "

:

:

.

:

:

:

.

.

:

:

:

.

:

:

:

.

:

:

.

.

- -

:

:

:

:

.

:

:

.

.

:

:

.

_____

:

-

-

-

( )

.

∴

∴

∴

"∴ 此

∴

∴

( )"

∴

此

"∴

此

( )"

∴

此

∴ 此

( )"

∴

∴

"

"∴ 此

∴

此

( )"

∴

此

∴

此

"∴

∴

"

—

—

( )

_____

—

—

( )

—

—

( )

—

—

( )

—

—

( )

—

—

( )

...

:

:

[:]

: ..

-

" : ...

( ) "

:

:

[:]

:

"

..

" : ...

"

:

:

_____

( )

المبحث الثاني:

الأثر الاقتصادي لمراعاة آداب التوزيع

:

-

.

.

-

-

.

..

-

:

-

-

.

-

..

.

خاتمة البحث

:

.

.

• •

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

[:]

•

:

" "

· ..

:

:

..

" "

⌈

-

·

⌋

· [:] ⌋

-

⌈

: ..

⌋

· [:] ⌋

..

·

..

..

-

·

⌋

*

*

· [- :]

..

·

:

⌈

-

. [:]

:

. [:]

-

.

. [:]

:

. [:]

:

[:]

. [:]

.

:

-

. [:]

.

..

.

..

.

-

.

.

-

-

.

عقود

: ..

﴿

. [:] ﴿

.

..

..

. [:] ﴿

﴿

.

-

.

-

..

( )

-

-

۵۳

-

.

۵۴

۵۵

[:]

.

۵۶

. [:] ۵۷

..

.

.

..

۵۸

-

..

-

.

..

.

:

:

-

..

.

.

-

-

.

-

-

-

.

-

.

-

-

-

.

-

.

-

28

PC MAGAZIN

.. - - / -

:

. - - -
- / - - -

. - - -
- - - - -

:

. - - - -
- - - - -

:

" " - - - -
- - - - -

. - - - -
- - - - -

:

. - - - -
- - - - -

- / -
 - / -
 .
 . - _____ -
 - / -
 - _____ -
 - _____ -
 :
 . - - - - -
 - - - - -
 - ( ) - -
 - / - -
 .
 - / -
 - _____ -
 - / -
 .
 - / -
 - / -
 - / -
 - _____ -
 - : - : - - -
 / :
 - / -
 - / -
 - / -
 - / -
 : - - - / -

